

IMPREZY BIEGOWE JAKO CZYNNIK WZROSTU RUCHU TURYSTYCZNEGO W POWIECIE JELENIOGÓRSKIM

PIOTR ZAWADZKI

Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu
e-mail: piotr.zawadzki@ue.wroc.pl, piotr.zawadzki@interia.pl

SŁOWA KLUCZOWE

ruch turystyczny, impreza biegowa, powiat jeleniogórski

STRESZCZENIE

Celem artykułu jest wskazanie imprez biegowych jako czynnika wzrostu ruchu turystycznego w powiecie jeleniogórskim. Na wstępie artykułu zaprezentowano problematykę turystyki biegowej oraz zagadnień związanych z jej funkcjonowaniem. W dalszej części autor przedstawił charakterystykę powiatu jeleniogórskiego ze szczególnym uwzględnieniem gospodarki turystycznej w tym regionie. Autor zaprezentował również dane związane z ruchem turystycznym i rozwojem turystyki w powiecie. W końcowej części omówiono imprezy biegowe zorganizowane w 2015 r. w regionie, a także informacje związane z liczbą osób uczestniczących w biegach. Przeprowadzona analiza umożliwiła określenie odsetka uczestników imprez biegowych niebędących mieszkańcami powiatu jeleniogórskiego.

Wprowadzenie

Potencjał i zagospodarowanie turystyczne powiatu jeleniogórskiego pozytywnie wyróżnia ten obszar na tle innych regionów w Polsce. Sieć szlaków rowerowych i pieszych, różnorodna baza noclegowa, unikalne walory kulturowe i zabytki architektury, a także liczne walory krajobrazowe, obszary przyrodniczo cenne, w tym obszary chronione, to znaczące atuty powiatu. Doskonałą

przestrzeń umożliwiającą rozwój różnorodnych form turystyki, np. turystyki kwalifikowanej czy pieszej, stanowią również Karkonosze będące najważniejszą częścią powiatu jeleniogórskiego.

Charakterystycznym zjawiskiem życia społecznego ostatnich lat jest wzrost ilości wolnego czasu, który w dużej mierze przeznaczany jest na wypoczynek połączony z różnymi formami aktywności fizycznej. Jednocześnie poprawa statusu ekonomicznego społeczeństwa powoduje, że pojawia się coraz więcej potrzeb, których realizacja staje się motywem określonych aktywności. Coraz więcej sympatyków zyskują zatem aktywne formy wypoczynku, tj. turystyka kwalifikowana czy uprawianie sportu.

Celem niniejszego opracowania jest próba wskazania imprez biegowych organizowanych w powiecie jeleniogórskim jako czynnika wpływającego na wzrost wielkości ruchu turystycznego w tym regionie. Aby zrealizować założony cel, przeprowadzono ilościową analizę struktury uczestników poszczególnych biegów w 2015 r. ze względu na ich miejsce zamieszkania. Źródłem informacji były dane wtórne uzyskane z dwóch największych serwisów internetowych prowadzących zapisy uczestników imprez biegowych, tj. www.kalendarzbiegowy.pl oraz www.online.data-sport.pl. Zamierzeniem przeprowadzonej analizy było określenie odsetka uczestników poszczególnych biegów, jaki stanowią osoby zamieszkujące miejscowości poza powiatem jeleniogórskim.

Dodatkowo źródłem danych wykorzystanych w niniejszym opracowaniu są wyniki badań ankietowych przeprowadzonych w 2013 r. przez firmę Publicon na zlecenie Starostwa Powiatowego w Jeleniej Górze, dotyczących preferencji turystycznych odwiedzających Karkonosze oraz Załącznik do uchwały nr XLIII/243/14 Rady Powiatu Jeleniogórskiego z 2014 r., w którym zaprezentowane zostały informacje związane ze stanem infrastruktury turystycznej w powiecie jeleniogórskim.

Turystyka biegowa

Jedną ze szczególnych cech popytu turystycznego jest jego wysoka kompleksowość – jest to bowiem konglomerat różnorodnych potrzeb i pragnień pojawiających się w związku z ruchem turystycznym (Gołębski, 2006, s. 56). Ruch turystyczny natomiast traktowany jest jako zjawisko o charakterze ekonomiczno-społecznym, którego istota polega na podejmowaniu podróży służących realizacji celów rekreacyjnych, poznawczych, zdrowotnych, rozrywkowych (Kachniewska, Nawrocka, Niezgoda, Pawlicz, 2012, s. 31).

Jednym z czynników wpływających na wielkość popytu turystycznego jest moda, która wywiera wpływ nie tylko na zachowania pojedynczych osób, ale również na całe grupy społeczne (Kachniewska i in., 2012, s. 53). Intensywny rozwój aktywności biegowej i zjawisk z nią związanych sprawiło, że w tej dziedzinie wypoczynku i rekreacji pojawiają się coraz to nowe trendy. W samym 2014 r. w Polsce odbyło się ok. 3 tys. imprez biegowych, a bieganie jako najprostsza forma aktywności fizycznej stało się niezmiernie popularne.

Punktem wyjścia dla turystyki biegowej jest turystyka aktywna, której podstawową cechą jest podejmowanie różnego rodzaju aktywności fizycznej ukierunkowanej na rozwój sprawności fizycznej i poprawę zdrowia. Cechą odróżniającą turystykę aktywną od rekreacji ruchowej jest

opuszczenie miejsca stałego zamieszkania i wejście w interakcję ze środowiskiem naturalnym. Podstawowymi formami turystyki aktywnej są: turystyka kwalifikowana, przygodowa i ekstremalna. Główne rodzaje turystyki kwalifikowanej to wszelkiego rodzaju wędrówki piesze, turystyka rowerowa, spływy kajakowe, rejsy żeglarskie, turystyka jeździecka, wyjazdy na narty i inne rodzaje związane z wysiłkiem fizycznym w plenerze (Tomik, Hadzik, Cholewa, 2012, s. 18).

Popularyzacja biegania zmieniła nie tylko sposób patrzenia na tę formę aktywności fizycznej, ale zapoczątkowała również nowe, nie do końca zdefiniowane zjawisko – turystykę biegową. Turystykę biegową można traktować jako jedną z wyspecjalizowanych form turystyki sportowej. Zawiera w sobie elementy wychowania i zdrowego stylu życia. Jest dobrą metodą kształtowania pozytywnych cech charakteru. Wyrabia silną wolę dzięki pokonywaniu własnych słabości oraz walce z zewnętrznymi i wewnętrznymi przeciwnościami (Korzewa, Misiólek, Skarbowska, 2014, s. 223). Turystykę biegową można utożsamiać z podróżami w celu odwiedzenia i zwiedzenia miejsca, podróżami w celu uczestniczenia w aktywności fizycznej, podróżami w celu spotkania się i uczestnictwa wraz ze znajomymi w zawodach, podróżami w celu obejrzenia zawodów, kibicowania, jak również uczestnictwa jako wolontariusz w imprezie sportowej, a także uczestnictwa w obozach treningowych oraz organizowanych przez biura podróży i inne podmioty wyjazdach, których celem są zawody biegowe (Gaworecki, 2010, s. 151).

Podstawowym założeniem turystyki biegowej nie jest jej charakter wyczynowy, ale wypoczynek, rekreacja, doskonalenie sprawności, wydolności i zdrowia. Jej celem jest również poznanie środowiska, stąd też jest formą turystyki, która odpowiada celom wychowawczym i kształcącym. Odrębność tej formy polega także na tym, że miejscem jej uprawiania są tereny atrakcyjne przyrodniczo oraz ośrodki turystyczne i sportowe.

Ze względu na podmiot turystyki jest to zarazem turystyka indywidualna (wyjazd samego uczestnika), jak i zbiorowa (wyjazd z rodziną, znajomymi, w zorganizowanej grupie czy z klubem) podejmowana bez względu na wiek. Z uwagi na długość trwania wyjazdu – krótkopobytowa, zwykle weekendowa (zeterminowana powszechnym organizowaniem imprez biegowych, zwłaszcza tych na dużą skalę, w dni wolne od pracy).

Turystyka biegowa jest przy tym w dużej mierze ponadsezonowa, a przynajmniej uprawiana przez większość miesięcy w roku. Znaczne nasilenie imprez biegowych przypada, co oczywiste, na czas sprzyjającej aury. Jednak biegacze podejmują aktywność fizyczną również podczas deszczu, wiatru oraz w zimie, a ekstremalne warunki biegu są dodatkowym atutem części imprez (Kasperska, Kasperski, 2015, s. 12).

Z jednej strony mamy do czynienia z ogólnie wzrastającym trendem liczby osób biegających spowodowanym promocją zdrowego trybu życia. Popularność imprez biegowych zapewniają też towarzyszące im emocje związane z wysiłkiem zawodników, a także scenerią regionu, w którym zawody się odbywają. Z drugiej strony przy wzrastającej liczbie organizowanych imprez przyciągnięcie kolejnych uczestników wymaga sporych umiejętności organizatorów i dodatkowych argumentów dla podniesienia rangi i konkurencyjności imprezy (Zawadzki, 2015, s. 315).

Imprezy biegowe stanowią swoisty produkt turystyczny konkretnie umiejscowiony w czasie i przestrzeni. Typowa dla tych wydarzeń jest wyjątkowość, a także zazwyczaj cykliczność

występowania. Wymieniając korzyści związane z organizacją imprez biegowych, najczęściej zwraca się uwagę na sferę marketingową odnośnie do kreowania pozytywnego wizerunku oraz marki regionu, ale także podnoszenia atrakcyjności i, co jest niezwykle istotne, kreowania popytu na inne dobra i usługi regionu.

W praktyce mogą wystąpić zarówno efekty pozytywne, jak i negatywne organizacji imprez biegowych (tab. 1). Te drugie są zazwyczaj rzadziej eksponowane, a należy je również uwzględniać w analizie korzyści i kosztów. Niezależnie od podejścia badawczego do analizy zjawisk społeczno-gospodarczych towarzyszących zawodom sportowym ich różnorodne efekty należy rozpatrywać w perspektywie czasowej: przed, w trakcie i po imprezie, z podziałem na namacalne (wyraźnie wymierne) i nienamacalne (trudne do zmierzenia) (Budner, 2012, s. 43).

Tabela 1. Efekty oddziaływania imprez sportowych

Moment oddziaływania	Efekty oddziaływania			
	wymierne		trudne do zmierzenia	
	pozytywne	negatywne	pozytywne	negatywne
Przed imprezą	Nowe miejsca pracy	Koszty przygotowań	Nowe pomysły i związane z organizacją przestrzeni	Uciążliwości związane z przygotowaniem imprezy
W trakcie	Wzrost wpływów do budżetu	Koszty przeprowadzenia	Promocja regionu, poprawa wizerunku	Hałas, brak miejsc parkingowych
Po zakończeniu	Poprawa wyglądu po pracach remontowych	Koszty uporządkowania terenu	Duma, optymizm lokalny, doświadczenie	Negatywne wspomnienia, np. awantury

Źródło: Budner (2012), s. 43.

Niektórzy spośród zwolenników tej formy aktywności fizycznej po krótkim okresie swej przygody z bieganiem rozpoczynają podróże w celu aktywnego lub biernego uczestnictwa w imprezach biegowych, w tym również w niezwykle trudnych biegach górskich. Coraz więcej biegaczy podróżuje w celu wzięcia udziału w zawodach, przyczyniając się do rozwoju turystyki, w szczególności krajowej. Osoby bardziej zaawansowane w swojej sportowej pasji, dla których udział w zawodach jest sposobem na życie, coraz częściej podróżują do najbardziej odległych zakątków świata. Większość z nich spędza co najmniej jedną noc w miejscu, w którym impreza biegowa jest organizowana, w towarzystwie innych biegaczy, spożywając razem posiłki, a sportową rywalizację łącząc ze zwiedzaniem lokalnych atrakcji turystycznych i zakupem pamiątek (Nowak, Chalimoniuk-Nowak, 2015, s. 417).

Charakterystyka powiatu jeleniogórskiego

Gospodarka turystyczna jest dominującą gałęzią w powiecie jeleniogórskim, a jej rozwój determinowany jest w dużej mierze poza walorami turystycznymi również odpowiednią infrastrukturą oraz wsparciem wielu podmiotów i instytucji odpowiedzialnych za rozwój turystyki w regionie. Obszar powiatu jeleniogórskiego jest jednym z najbardziej rozwiniętych pod względem turystyki regionów woj. dolnośląskiego.

W skład powiatu jeleniogórskiego wchodzi 9 gmin okalających Jelenią Górę. Cztery miasta (Karpacz, Kowary, Piechowice, Szklarska Poręba) i pięć gmin wiejskich (Janowice Wielkie, Jeżów Sudecki, Mysłakowice, Podgórzyn, Stara Kamienica) to zespół rozmaitych walorów turystycznych i rekreacyjnych. Wynika on głównie z cech rzeźby terenu – od najwyższego punktu powiatu, szczytu Śnieżki 1603 m n.p.m., do najniższego w dolinie Bobru – różnica poziomów sięga ponad 1100 m.

Ważnym elementem w rozwoju turystyki w powiecie jeleniogórskim jest tworzenie nowych atrakcji, tj. szlaków rowerowych, organizowanie imprez cyklicznych (w tym biegowych) kojarzonych z powiatem oraz podnoszenie jakości oferowanych usług turystycznych. Szczególny nacisk kładzie się również na poprawę infrastruktury turystycznej, a także przyciągnięcie prywatnych przedsięwzięć inwestycyjnych.

W regionie występują znakomite warunki do uprawiania turystyki aktywnej, np. szybownictwa, kajakarstwa górskiego, turystyki rowerowej (ok. 600 km oznaczonych tras rowerowych), wspinaczki górskiej, ale przede wszystkim uprawiania narciarstwa zjazdowego i biegowego. Wzorcowe warunki mają również turyści piesi, dla których przygotowano oraz oznaczono trasy i szlaki turystyczne o łącznej długości ponad 1000 km.

Turystyka w powiecie jeleniogórskim pomimo trudności, które dotyczą branży turystycznej, rozwija się w dobrym kierunku. W 2013 r. na terenie powiatu jeleniogórskiego funkcjonowało 458 obiektów noclegowych oferujących ponad 26 tys. miejsc o zróżnicowanym standardzie. Z obiektów tych skorzystało ponad 740 tys. osób, w tym ponad 106 tys. turystów zagranicznych. Łącznie udzielono im niemal 2,5 mln noclegów. Pozytywnym zjawiskiem jest tendencja wzrostowa zarówno w zakresie liczby obiektów noclegowych, jak i wielkości ruchu turystycznego – wielkość odnosząca się zarówno do liczby osób odwiedzających, jak i udzielonych noclegów. Szacuje się, że ze względu na bliskość dużej aglomeracji, jaką jest Wrocław, ponad 60% osób przybywających na teren powiatu jeleniogórskiego nie korzysta z oferty noclegowej (Załącznik do uchwały nr XLIII/243/14 Rady Powiatu Jeleniogórskiego, 2014, s. 14).

Obiekty noclegowe z roku na rok podnoszą jakość oferowanych usług, przystosowując się do wymogów współczesnego aktywnego turysty. Jako przykład takich działań można wskazać wyposażenie obiektów w zaplecze sportowo-rekreacyjne. I tak m.in. (Załącznik do Uchwały nr XLIII/243/14 Rady Powiatu Jeleniogórskiego, 2014, s. 15): 64 obiekty dysponują boiskiem do koszykówki lub siatkówki, zaś 89 – sauną, 51 obiektów oferuje zabiegi spa, 68 obiektów prowadzi wypożyczalnię sprzętu turystycznego (rowery, narty, łyżwy, rolki, kije nordic walking) oraz w 62 obiektach znajduje się pokój zabaw dla dzieci.

Ponadto organizowane są nowe atrakcje turystyczne, które cieszą się coraz większym zainteresowaniem osób odwiedzających region, np. Ogród Japoński w Przesiece.

Imprezy biegowe w powiecie jeleniogórskim

Badania ankietowe przeprowadzone na zlecenie Starostwa Powiatowego w Jeleniej Górze, dotyczące preferencji turystycznych osób odwiedzających Karkonosze, wykazały, że aż 81%

uczestników badania wskazało aktywny wypoczynek sportowo-rekreacyjny jako preferowaną formę wypoczynku. Inne formy wypoczynku, np. zwiedzanie czy rozrywka, otrzymały zdecydowanie mniej wskazań – odpowiednio: 39 oraz 25% (starostwo.jgora.pl/ plikownia/badania_karkonosze.pdf).

Odpowiedzią na wskazane w badaniach zapotrzebowanie jest umieszczenie w kalendarzu najważniejszych imprez organizowanych w powiecie jeleniogórskim w 2015 r. masowych imprez biegowych. Władze powiatu jeleniogórskiego, jak również stowarzyszenia i inne podmioty będące organizatorami imprez biegowych dostrzegły możliwości promowania lokalnych walorów, a także zwiększenia wielkości ruchu turystycznego właśnie poprzez organizację imprez biegowych (tab. 2).

Należy nadmienić, iż organizacja imprez biegowych jest łatwiejsza w stosunku do innych aktywności sportowych, ponieważ nie wymaga wybudowania kosztownych aren sportowych, a skupia się przede wszystkim na wytyczeniu i przygotowaniu atrakcyjnej trasy w lesie czy górach. Organizatorzy imprez najczęściej tak planują przebieg trasy, aby wiodła przez atrakcyjne i ciekawe miejsca, umożliwiając prezentację zalet krajoznawczych powiatu.

Tabela 2. Najważniejsze imprezy biegowe w powiecie jeleniogórskim w 2015 roku

Lp.	Impreza biegowa	Miejscowość	Termin
1.	III Bieg Icemana	Podgórzyn	luty
2.	Zimowy Ultramaraton Karkonoski im. Tomka Kowalskiego	Szklarska Poręba Karpacz	marzec
3.	III Półmaraton Jeleniogórski	Jelenia Góra	maj
4.	Karpacz Maraton	Karpacz	maj
5.	Bieg do Kotła Łomniczki	Karpacz	maj
6.	3 x Śnieżka = 1 x Mont Blanc	Karpacz	lipiec
7.	Wielka Pętla Izerska	Szklarska Poręba	lipiec
8.	VII Półmaraton Karkonoski	Szklarska Poręba	sierpień
9.	Bieg Górski Kowary-Okraj	Kowary	sierpień
10.	Letni Bieg Piastów	Szklarska Poręba Jakuszyce	sierpień
11.	III Bieg Dookoła Kotliny Jeleniogórskiej	Szklarska Poręba	wrzesień
12.	II Bieg Niepodległości	Jelenia Góra	listopad
13.	II Bieg Morsa	Przesieka	grudzień

Źródło: opracowanie własne na podstawie: *Powiatowy kalendarz...*

Znaczne zainteresowanie imprezami biegowymi wynika z faktu, iż aktywność ta jest stosunkowo prosta, a ponadto można ją uprawiać w każdym terenie praktycznie przez cały rok. Oferta imprez biegowych organizowanych w powiecie jeleniogórskim rozciąga się od lutego do grudnia, z nasileniem w okresie największego zainteresowania tą formą aktywności fizycznej, tj. od kwietnia do września.

Od kilku lat szlaki turystyczne i rowerowe w powiecie jeleniogórskim, w tym również na obszarze Karkonoskiego Parku Narodowego, wykorzystywane są jako trasy biegowe. Na licznych szlakach w regionie z roku na rok przybywa miłośników i amatorów biegów, przed którymi

otworem stoją niezmiernie przestronne atrakcyjne trasy. Poza większymi ośrodkami, takimi jak Jelenia Góra, Karpacz czy Szklarska Poręba, swojej szansy szukają również mniejsze ośrodki rywalizujące o turystów, poszukując nisz, w których będą konkurencyjne (np. Bieg Icemana w Podgórzynie czy Bieg Morsa w Przesiece).

Oferta imprez biegowych odbywających się w powiecie jeleniogórskim jest niezwykle szeroka. Część biegów o stosunkowo prostej trasie i krótkim dystansie przeznaczona jest dla szerokiej grupy biegaczy (np. Bieg do Kotła Łomniczki czy Bieg Niepodległości). Inne skierowane są do biegaczy zaawansowanych, posiadających wysokie umiejętności sportowe (Zimowy Ultramaraton Karkonoski czy Bieg Dookoła Kotliny Jeleniogórskiej mierzący 137 km).

Należy również podkreślić znaczenie lokalnych samorządów, tj. Starostwa Powiatowego w Jeleniej Górze, a także poszczególnych urzędów miast i gmin, które mają niezmiernie ważny wkład w organizacji imprez biegowych. Wspierają one ich rozwój najczęściej poprzez działania promocyjne oraz prace związane z zabezpieczeniem poszczególnych imprez.

Struktura uczestników biegów w powiecie jeleniogórskim

Z roku na rok coraz bardziej widoczny jest rosnący wpływ masowych imprez biegowych na rozwój turystyki, a także wzrost roli sportu w rozwoju regionów turystycznych. Liczba uczestników poszczególnych biegów corocznie wzrasta i sięga już w niektórych przypadkach ponad 1000 uczestników. Biegami, które przyciągają najliczniejszą grupę uczestników, są biegi górskie:

- Wielka Pętla Izerska – 1094 osoby,
- Półmaraton Karkonoski – łącznie 1324 osoby,
- Letni Bieg Piastów – łącznie 1185 osób.

Imprezy biegowe organizowane w powiecie jeleniogórskim kierowane są zarówno do mieszkańców powiatu, jak i turystów z dalszych regionów zainteresowanych jednodniowym aktywnym wypoczynkiem lub wyjazdami weekendowymi. Odsetek osób uczestniczących w biegu spoza powiatu jeleniogórskiego w 2015 r. wahał się w zależności od biegu w przedziale od 54,2% do niemalże 95% (tab. 3). Najczęściej byli to mieszkańcy regionów sąsiadujących, tj. woj. dolnośląskiego, ale również uczestnikami biegów byli mieszkańcy bardziej odległych zakątków Polski (np. Warszawy czy Poznania), jak i uczestnicy z innych krajów (np. Czechy). Ze względów bezpieczeństwa oraz regulacji prawnych związanych z ochroną środowiska organizatorzy biegów zmuszeni są do wprowadzania limitów miejsc, aby ograniczyć liczbę uczestników biegów.

Organizatorzy niektórych biegów, starając się przyciągnąć większą grupę uczestników biegów, rozbijają imprezę na dwa dni. Sytuacja taka ma miejsce w dwóch przypadkach. Stowarzyszenie Bieg Piastów jako organizator Letniego Biegu Piastów zdecydowało się na organizację biegów Jakuszycki Półmaraton i Jakuszycki Maraton w sobotę, a Jakuszycka Dziesiątka w niedzielę. Dzięki temu zabiegowi nastąpił wzrost frekwencji uczestników aż o 65% (www.bieg-piastow.pl/index.php/letnibp/o-biegu). Podobną strategię przyjęli organizatorzy biegu o najdłuższej tradycji, tj. Fundacja Maraton Karkonoski. Obok swojej sztandarowej imprezy, jaką jest Półmaraton

Karkonoski, organizują również Ultramaraton na trasie o dystansie 45 km. Dzięki takiemu rozwiązaniu łącznie w obu imprezach startuje ponad 1300 uczestników.

Tabela 3. Liczba zgłoszonych uczestników oraz odsetek uczestników spoza powiatu jeleniogórskiego

Lp.	Bieg	Liczba uczestników w 2015 r.	Odsetek uczestników spoza powiatu jeleniogórskiego
1.	III Bieg Icemana	200	83,0
2.	Zimowy Ultramaraton Karkonoski im. Tomka Kowalskiego	242	92,1
3.	III Półmaraton Jeleniogórski	911	70,8
4.	Karpacz Maraton	149	b.d.
5.	Bieg do Kotła Łomniczki	242	b.d.
6.	3 × Śnieżka = 1 × Mont Blanc	223	91,1
7.	Wielka Pętla Izerska	1094	93,1
8.	Ultramaraton Karkonoski	647	93,9
9.	VII Półmaraton Karkonoski	677	94,2
10.	Bieg Górski Kowary-Okraj	73	56,2
11.	III Letni Bieg Piastów – Jakuszycki Półmaraton	695	88,5
12.	III Letni Bieg Piastów – Jakuszycka Dziesiątka	490	78,4
13.	III Bieg Dookoła Kotliny Jeleniogórskiej	48	b.d.
14.	II Bieg Niepodległości	576	54,2

Źródło: opracowanie własne na podstawie: www.kalendarzbiegowy.pl; www.online.datasport.pl.

Szacuje się, że w największych imprezach biegowych organizowanych na terenie powiatu jeleniogórskiego udział bierze ponad 6 tys. zawodników. Trzeba jednak zaznaczyć, że większość spośród nich na poszczególne imprezy przyjeżdża wraz z osobami towarzyszącymi (rodziną i/lub znajomymi). Zatem należy uznać, iż łączna liczba uczestników zarówno aktywnych, jak i biernych wahać się może w granicach 12–15 tys. osób.

Mimo że imprezy biegowe w powiecie jeleniogórskim wciąż są w fazie rozwoju (najdłuższa impreza cykliczna Półmaraton Karkonoski miała w 2015 r. dopiero swoją siódmą edycję, a większość imprez miało swoją drugą lub trzecią edycję), to już ożywiają poszczególne miejscowości turystyczne i zwiększają w nich natężenie ruchu turystycznego. Wzrastające zainteresowanie imprezami biegowymi w regionie bezsprzecznie wskazuje na kluczową rolę tych wydarzeń w promocji atutów powiatu. Biegi przyciągają uczestników wspaniałymi widokami, ciekawymi podbiegami i ostrymi zbiegami, co wyraźnie odróżnia je od innych tras biegowych w Polsce.

Podsumowanie

Organizatorzy poszczególnych biegów traktują turystykę biegową jako kluczowy atut produktu turystycznego powiatu jeleniogórskiego. Imprezy te dodają do turystyki rosnącą świadomość istotnej roli aktywności fizycznej i zdrowego stylu życia. Aby zachęcić potencjalnych turystów do odwiedzenia Kotliny Jeleniogórskiej poza sezonem zimowym, starają się wykorzystywać odpowiednie instrumenty promocyjne.

Imprezy biegowe są dynamicznie rozwijającym się narzędziem wykorzystywanym przez ich organizatorów, w tym władze samorządowe powiatu jeleniogórskiego, a sukcesy kolejnych edycji sprawiły, że wydarzenia te stały się wizytówką regionu, znakomicie oddając jego klimat oraz bogactwo walorów. Przeprowadzona w artykule analiza pozwoliła na następujące wnioski:

1. Związek imprez biegowych z turystyką i ich wpływem na rozmiar ruchu turystycznego jest ścisły. Większość imprez odbywa się w ośrodkach turystycznych, dlatego też turystyka zawsze będzie się rozwijać wraz ze sportem i powinno się traktować te aktywności łącznie.
2. Uczestnicy biegów, a szczególnie ich zwycięzcy, popularyzują w swoim otoczeniu poszczególne ośrodki, w których organizowane są imprez biegowe.
3. Zawodników spoza regionu przyciągają biegi masowe organizowane w ośrodkach, które mają istotne atuty turystyczne wyraźnie wyróżniające je od innych ośrodków (np. biegi górskie Wielka Pętla Izerska, Półmaraton Karkonoski czy Letni Bieg Piastów).
4. Organizacji imprez biegowych podejmują się nie tylko popularne miejscowości turystyczne, ale również inne ośrodki o mniejszym znaczeniu na mapie atrakcji turystycznych (Podgórzyn, Przesieka).
5. Głównym beneficjentem korzyści płynących z organizacji imprezy biegowej jest przede wszystkim powiat.

Przyjmuje się, że imprezy biegowe przynoszą poszczególnym organizatorom i władzom regionu określone efekty gospodarcze. Wskazuje się również na możliwości rozwoju regionu oraz jego promocji. Z punktu widzenia funkcjonowania regionu – jego ekonomii i rozwoju turystycznego – po stronie korzyści należy wskazać wzrost ruchu turystycznego, a dzięki temu pobudzenie lokalnej gospodarki turystycznej oraz pozytywną opinię o regionie. Wydarzenia sportowe, dostarczając korzyści gospodarczo-ekonomicznych, nadają regionowi prestiż oraz dają możliwość pokazania pozytywnych procesów w nim zachodzących.

Literatura

- Budner, W. (2012). Organizacja wielkich imprez sportowych jako wyraz wzrostu konkurencyjności miasta. W: W. Gulczyński (red.), *Lokalne i regionalne problemy gospodarki przestrzennej* (s. 35–46), Gorzów Wlkp.: Wyd. WSB w Gorzowie Wielkopolskim.
- Kachniewska, M., Nawrocka, E., Niezgoda, A., Pawlicz, A. (2012). *Rynek turystyczny – ekonomiczne zagadnienia turystyki*. Warszawa: Wolters Kluwer.
- Kasperska, E., Kasperski, M. (2015). Ekonomiczne aspekty turystyki biegowej. *Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego nr 853, Ekonomiczne Problemy Turystyki nr 2 (30)*, 9–24.
- Gaworecki W. (2010). *Turystyka*, Warszawa: PWE.
- Gołębski, G. (red.). (2006). *Kompendium wiedzy o turystyce*, Warszawa: PWN.
- Korzewa, L., Misiólek, E., Skarbowska, A. (2014). Turystyka biegowa w Polsce według opinii uczestników biegów masowych. *Rozprawy Naukowe Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu*, nr 45, 222–231.
- Nowak, P., Chalimoniuk-Nowak, M. (2015). Running Tourism in Poland Example of Tourist Activity of Polish Marathon Runners. *British Journal of Education, Society & Behavioural Science*, no. 5 (4), 416–425.
- Powiatowy kalendarz najważniejszych imprez kotliny jeleniogórskiej*. Pobrane z: http://starostwo.jgora.pl/plikownia/kalendarz_2015.pdf (8.11.2015).

- Tomik, R., Hadzik, A., Cholewa, J. (2012). Turystyka aktywna w materiałach promocyjnych województw w Polsce. W: A. Rapacz (red.), *Wyzwania współczesnej polityki turystycznej. Problemy polityki turystycznej* (s. 78–87). Wrocław: Wyd. UE we Wrocławiu.
- Zawadzki, P. (2015). Masowe imprezy biegowe jako element promocji regionów turystycznych. W: A. Rapacz (red.), *Gospodarka turystyczna w regionie. Przedsiębiorstwo. Samorząd. Współpraca* (s. 311–320). Wrocław: Wyd. UE we Wrocławiu.
- Załącznik do uchwały nr XLIII/243/14 Rady Powiatu Jeleniogórskiego z 2 października 2014 r. – *Turystyka w powiecie jeleniogórskim*.
- www.bieg-piastow.pl/index.php/letnibp/o-biegu (9.11.2015).
- www.kalendarzbiegowy.pl (9.11.2015).
- www.online.datasport.pl (9.11.2015).

RACING EVENTS AS THE FACTOR OF TOURISM MOVEMENT IN JELENIA GÓRA DISTRICT

KEYWORDS | tourism movement, mass racing event, Jelenia Góra district

ABSTRACT | The objective of the hereby paper is to discuss the mass racing events as the factor of tourism movement in Jelenia Góra district. The introduction presents the problems of running tourism as well as issues related to its functioning. Next the Author focused of the characteristic of Jelenia Góra district, with particular emphasis on tourism economy in this region. The Author also discusses the data related to tourism movement and tourism development in district. The final part presents the mass racing events organized in 2015 year in the region, as well as information related to the number of people of the participating in racing. The analysis determined the percentage of participants running events that are not residents of the county Jelenia Góra.